

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Τροποποίηση και συμπλήρωση
του Ν. 703/1977 περί ελέγχου μονοπωλίων
και ολιγοπωλίων και προστασίας
του ελεύθερου ανταγωνισμού”
(Σχέδιο Νόμου)

Αθήνα, 8 Δεκεμβρίου 2004

Διαδικασία

Στις 18.11.2004, ο Υπουργός Ανάπτυξης **κ. Δημήτρης Σιούφας**, απέστειλε προς γνωμοδότηση, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή το Σχέδιο Νόμου «**Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 703/1977 περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού**».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Χαράλαμπο Κεφάλα, Νικόλαο Σκορίνη, Ιωάννη Στεφάνου, Ελευθέριο Αυγητίδη, Ηλία Ηλιόπουλο, Γεώργιο Κουτσιμπογιώργο, Νικόλαο Λιόλιο**, ως Πρόεδρο της Επιτροπής και **Νικόλαο Τσεμπερλίδη**. Στην Επιτροπή Εργασίας συμμετείχαν ως Εμπειρογνώμονες οι δικηγόροι **κα Μαριάννα Κροντήρη** και οι **κ.κ. Νικόλαος Καραμητσάνης, Θεόδωρος Δελη-**

γιαννάκης, Λεωνίδα Νικολούζος και Αντώνης Μέγγουλης. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν οι επιστημονικοί συνεργάτες της, **Δρ Αφροδίτη Μακρυγιάννη**, οικονομολόγος, και **Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου**, δικηγόρος, ο οποίος είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 30 Νοεμβρίου 2004.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητής ήταν ο **κ. Χαράλαμπος Κεφάλας**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **8ης Δεκεμβρίου 2004**, διατύπωσε την **υπ' αριθ. 121** Γνώμη της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου περιλαμβάνει **27 άρθρα** και τροποποιεί και συμπληρώνει τον ισχύοντα Νόμο 703/1977 «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού».

Ειδικότερα:

Το **άρθρο 1** επαναφέρει σε ισχύ το άρθρο 2α του Ν. 703/1977 περί «απαγόρευσης της καταχρηστικής εκμετάλλευσης της σχέσης οικονομικής εξάρτησης» η οποία συνίσταται στην επιβολή αυθαιρέτων όρων συναλλαγής, στην εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης ή στην αιφνίδια και αδικαιολόγητη διακοπή μακροχρόνιων εμπορικών σχέσεων.

Το **άρθρο 2** τροποποιεί την παρ. 5 του αρθ.4 του Ν.703/1977 με την οποία καθορίζεται η έννοια της συγκέντρωσης επιχειρήσεων και ορίζει τα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται ο συντονισμός της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες (παρ. 1 του Σχ/Ν). Στη συνέχεια και με την παρ.2 επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 4α του Ν.703/1977 περί «Γνωστοποίησης της συγκέντρωσης» με την προσθήκη της αποκλειστικής προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών για την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τον καθορισμό του ειδικότερου περιεχομένου της γνωστοποίησης καθώς και την ρύθμιση και κάθε άλλου σχετικού με αυτήν θέματος (αρθ. 4α, παρ.3).

Επίσης, τροποποιείται το άρθρο 4δ του Ν.703/1977 για τη «διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων» αναφορικά με τους χρόνους έκδοσης των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού (παρ.3, 4, 5, 6 του Σχ/Ν). Οι τροποποιήσεις στο άρθρο 4ε περί «αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης» αφορούν κυρίως μεταβολές που προκύπτουν από την διαφοροποίηση της αρίθμησης άρθρων και παραγράφων λόγω προηγούμενων μεταβολών. Τέλος, τροποποιείται το άρθρο 4στ που αφορά στον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς και του κύκλου εργασιών με την προσθήκη στο συνολικό κύκλο εργασιών (παρ.2 του Σχ/Ν) και των ποσών από τις πωλήσεις στην παγκόσμια αγορά και την διαφοροποίηση για τις περιπτώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και των λοιπών χρηματοοικονομικών οργανισμών των κατηγοριών εσόδων που λαμβάνονται υπόψη (παρ.4α).

Το **άρθρο 3** αποτελεί νέο άρθρο και αναφέρεται σε «κανονιστικές παρεμβάσεις σε κλάδους της οικονομίας» εφόσον διαπιστωθούν συνθήκες μη αποτελεσματικού ανταγωνισμού (παρ. 1 του Σχ/Ν). Οι απόψεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού τίθενται σε δημόσια διαβούλευση (παρ.2 του Σχ/Ν) και εφόσον εξακολουθούν να μην υφίστανται συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού επιβάλλονται διαρθρωτικά μέτρα ή μέτρα συμπεριφοράς (παρ.3 του Σχ/Ν). Τα προτεινόμενα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού μέτρα τίθενται σε δημόσια διαβούλευση (παρ.4 του Σχ/Ν), μετά το πέρας της

οποίας επιβάλλονται με κανονιστική απόφαση της Επιτροπής (παρ.5 του Σχ/Ν) και κοινοποιούνται στον Υπουργό Ανάπτυξης ο οποίος μπορεί να τα άρει ή να τα τροποποιήσει με αιτιολογημένη απόφασή του (παρ.6 του Σχ/Ν). Οι συνθήκες ανταγωνισμού επαναξιολογούνται μετά από ένα χρόνο το αργότερο και αν κριθεί σκόπιμο τροποποιούνται τα μέτρα (ελαφρύτερα ή βαρύτερα). Σε κάθε περίπτωση ο Υπουργός Ανάπτυξης διατηρεί το δικαίωμα να υποβάλλει σχετικό αίτημα εφόσον το κρίνει αναγκαίο (παρ.7 του Σχ/Ν). Οι αποφάσεις της Επιτροπής μπορούν να προσβληθούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας (παρ.8 του Σχ/Ν).

Το **άρθρο 4** αναφέρεται στη διάρθρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και στο καθεστώς απασχόλησης των μελών της και επιφέρει τροποποιήσεις στις παραγράφους 3, 5, 6, 7, 12, 13, και 15 του άρθρου 8 του Ν.703/77 αναφορικά με την «Επιτροπή Ανταγωνισμού». Ειδικότερα: τα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού αυξάνονται σε έντεκα (11) (παρ. 1 του Σχ/Ν), ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκλέγεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργού Ανάπτυξης και ακρόαση από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, ως πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης (παρ.3 του Σχ/Ν) και η θητεία του ανανεώνεται μόνο για μία επιπλέον τριετία (παρ.2 του Σχ/Ν). Τα μέλη και οι αναπληρωτές τους απαγορεύεται να ασκούν οιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα ασυμβίβαστη με την ιδιότητα και τα καθήκοντά τους εκτός από αυτήν του μέλους διδακτικού προσωπικού ΑΕΙ με καθεστώς μερικής απασχόλησης (παρ. 4). Αυξάνονται σε πέντε (5) τα μέλη τα οποία οφείλουν να μετέχουν σε συνεδρίαση της Επιτροπής για να χαρακτηριστεί ως νόμιμη

(παρ.5 του Σχ/Ν). Μειώνεται σε τρεις (3) ο αριθμός των αδικαιολόγητων απουσιών από διαδοχικές τακτικές συνεδριάσεις της Επιτροπής που οδηγούν σε άμεση και αυτοδίκαιη έκπτωση από την ιδιότητα του μέλους της Επιτροπής (παρ.6 του Σχ/Ν). Τέλος, στο άρθρο 8 προστίθενται τρεις νέες παράγραφοι (16, 17 και 18) οι οποίες χαρακτηρίζουν την Επιτροπή ως διακεκριμένη νομική προσωπικότητα (παρ.9 του Σχ/Ν) με δικαίωμα συγκρότησης επιτροπών και ομάδων εργασίας σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις για την εξέταση και έρευνα επί θεμάτων ανταγωνισμού (παρ. 10 του Σχ/Ν).

Με το **άρθρο 5** τροποποιείται μερικώς το άρθρο 8β του Ν. 703/1977 το οποίο αναφέρεται στις «Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού». Συγκεκριμένα: η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι η αρμόδια αρχή για τη τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων άλλων αρχών που ορίζονται με σχετική διάταξη νόμου (παρ.1 του Σχ/Ν), επίσης δύναται να διατυπώνει γραπτά και προφορικά τη γνώμη της στα Δικαστήρια ως προς την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (παρ.2 του Σχ/Ν). Ως επιπρόσθετες αρμοδιότητες ορίζονται: α) η δυνατότητα ανάκλησης του ευεργετήματος απαλλαγής (παρ.3ιε), β) η δυνατότητα διενέργειας αυτεπάγγελτων ερευνών (παρ.3ιστ), γ) η δυνατότητα λήψης των απολύτως αναγκαίων κανονιστικών μέτρων για την διόρθωση της αγοράς και τη δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού (παρ.3ιζ) και δ) η δυνατότητα στενής συνεργασίας με την Ε.Ε. και τις Αρχές Ανταγωνισμού των άλλων κρατών της Ε.Ε. για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας του ανταγωνισμού.

Το **άρθρο 6** προσθέτει δύο επιπλέον αρμοδιότητες στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού και συγκεκριμένα την δυνατότητα να αποφασίζει για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ελέγχων από τη Γενική Δ/νση Ανταγωνισμού και να ασκεί τις εξουσίες που προβλέπονται για τη διαδικασία προληπτικού ελέγχου των συγκεντρώσεων.

Με το **άρθρο 7** τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 8δ του Ν. 703/1977 το οποίο αναφέρεται στην «Οργάνωση και το προσωπικό της Επιτροπής Ανταγωνισμού». Ειδικότερα αναδιαρθρώνεται η Επιτροπή Ανταγωνισμού (παρ. 1 του Σχ/Ν), αυξάνεται ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού της (παρ. 2 του Σχ/Ν) και αναμορφώνεται το θεσμικό πλαίσιο για τις μετατάξεις ή τις αποσπάσεις υπαλλήλων για την πλήρωση θέσεων της Επιτροπής (παρ. 3 του Σχ/Ν). Καθορίζεται επίσης η σύνθεση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του προσωπικού της Γενικής Δ/νσης Ανταγωνισμού, καθώς και του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου (παρ. 4 του Σχ/Ν). Αναπροσαρμόζεται η ειδική αμοιβή των υπαλλήλων της Δ/νσης Ανταγωνισμού (παρ. 6 του Σχ/Ν), οι οποίοι σε περιπτώσεις υπηρεσιακών παραβάσεων μπορούν να παρίστανται ενώπιον των δικαστηρίων με μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (παρ. 7 του Σχ/Ν).

Με το **άρθρο 8** τροποποιείται το άρθρο 8ε του Ν. 703/1977 αναφορικά με τις γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού και πλέον η Επιτροπή γνωμοδοτεί ύστερα από αίτημα που υποβάλλει ο Υπουργός Ανάπτυξης ή οποιοσδήποτε άλλος αρμόδιος κατά περίπτωση φορέας. Με όμοιο τρόπο διαφοροποιείται από το **άρθρο 9** του Σχ/Ν και το άρθρο 8στ του Ν. 703/77

που καθορίζει τις σχέσεις της Επιτροπής με ρυθμιστικές αρχές

Με το **άρθρο 10** τροποποιούνται ο τίτλος και διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 703/1977. Ο τίτλος μετατρέπεται σε «Εξουσίες της Επιτροπής επί παραβάσεων του παρόντος», ενώ σε περιπτώσεις παραβάσεων η Επιτροπή δύναται, επιπρόσθετα με τα μέτρα της παρ. 1, άρθρ. 9, Ν. 703/77, να επιβάλλει μέτρα συμπεριφοράς ή διαρθρωτικού χαρακτήρα και να καθιστά υποχρεωτικές τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από τις επιχειρήσεις (παρ. 2 του Σχ/Ν). Επίσης ανήκει στη δικαιοδοσία της Επιτροπής ο καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων μείωσης ή απαλλαγής από τα πρόστιμα των επιχειρήσεων που συμβάλλουν στη διερεύνηση παραβάσεων των διατάξεων του παρόντος Νόμου (παρ. 3 του Σχ/Ν).

Με το **άρθρο 11** προστίθενται στο άρθρο 11α του Ν. 703/1977, το οποίο αναφέρεται στη «Συνοπτική διαδικασία επί γνωστοποιήσεων και καταγγελιών», οι παραβάσεις των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ορίζεται ως απαραίτητη προϋπόθεση, για να τεθούν στο αρχείο οι αβάσιμες καταγγελίες ή οι γνωστοποιήσεις που δεν επηρεάζουν τον ανταγωνισμό, η υποβολή τους μόνο στην Επιτροπή Ανταγωνισμού και όχι σε Αρχή Ανταγωνισμού άλλου Κράτους Μέλους της Ε.Ε. Επίσης, τα δύο μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού που συμμετέχουν στην τριμελή επιτροπή ορίζονται από την Ολομέλεια της Επιτροπής και όχι μόνο από τον Πρόεδρο όπως ορίζει ο ισχύον Νόμος.

Το **άρθρο 12** εισάγει νέο άρθρο μετά το 11α του Ν. 703/77, το οποίο αφορά στην «άρση αρμοδιότητας, αναστολή ή πε-

ράτωση διαδικασίας». Ειδικότερα, αίρεται από την Επιτροπή ανταγωνισμού η αρμοδιότητα εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εφόσον κινηθεί η διαδικασία για την έκδοση απόφασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (παρ.1 του Σχ/Ν), γεγονός που δεν ισχύει αναγκαστικά για υποθέσεις των άρθρων 81 και 82 που έχουν αναληφθεί από την Αρχή Ανταγωνισμού άλλου Κράτους-Μέλους (παρ.2 του Σχ/Ν).

Με το **άρθρο 13** διευκρινίζεται ότι πλέον όπου γίνεται λόγος για τις αρχές ανταγωνισμού της Επιτροπής της Ε.Ε., ή την Επιτροπή της Ε.Ε. νοείται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Με το **άρθρο 14** ορίζεται η κατάθεση παραβόλου ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη συζήτηση προσφυγών κατά των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθώς και για τη χορήγηση αναστολών.

Το **άρθρο 15** τροποποιεί το άρθρο 18 του Ν. 703/77, το οποίο αναφέρεται στη «δικαιοδοσία ετέρων δικαστηρίων» προσθέτοντας τα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη νομοθεσία του ανταγωνισμού (παρ.1 του Σχ/Ν) και δίνοντας τη δυνατότητα στα δικαστήρια κάθε δικαιοδοσίας να ζητήσουν γνωμοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ζητήματα που άπτονται της κοινοτικής νομοθεσίας ανταγωνισμού (παρ.2 του Σχ/Ν).

Με τα **άρθρα 16** και **17** τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 22 και του άρθρου 23 του Ν. 703/77 τα οποία αναφέρονται στο περιεχόμενο και τις συνέπειες της γνωστοποίησης.

Το **άρθρο 18** αναφέρεται στο άρθρο 24 του Ν. 703/77, που αφορά στην «Καταγγελία» και προστίθενται τα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στις παραγράφους 1, 2 και 3 του ισχύοντος Νόμου.

Το **άρθρο 19** τροποποιεί την παρ.2 του άρθρου 26 του Ν.703/1977, το οποίο αναφέρεται στη «Διεξαγωγή ερευνών κατά περίπτωση» προσθέτοντας τα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και δίνοντας την δυνατότητα στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Γενικής Δ/σης Ανταγωνισμού να σφραγίζουν, εφόσον απαιτείται, οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο και βιβλία ή έγγραφα κατά την περίοδο ελέγχου. Προστίθεται στην παρ. 4 πέραν των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών και των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και η συνδρομή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για την διεξαγωγή των ερευνών (παρ.2 του Σχ/Ν), ενώ τέλος με την παρ.3 του Σχ/Ν μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά η συνδρομή των εισαγγελικών και κάθε άλλης αρμόδιας αρχής για περιπτώσεις παρεμπόδισης των εντεταλμένων υπαλλήλων της Γενικής Δ/σης Ανταγωνισμού και των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το **άρθρο 20** αναφέρεται σε αναπροσαρμογές των προστίμων και των χρηματικών ποινών.

Το **άρθρο 21** τροποποιεί το άρθρο 28 του Ν.703/77 που αναφέρεται στην «υποχρέωση ανακοίνωσης παραβάσεων».

Με το **άρθρο 22** τροποποιείται η παρ.1 του άρθρου 29 του Ν.703/77, το οποίο αναφέρεται στις «Ποινικές κυρώσεις» με την προσθήκη των άρθρων 81 και 82 της Συνθή-

κης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο νομοθετικό πλαίσιο του ανταγωνισμού και τον διπλασιασμό του ανωτάτου ορίου της χρηματικής ποινής σε περίπτωση παράβασης (παρ.1 του Σχ/Ν).

Το **άρθρο 23** προσθέτει στην παρ. 4 του άρθρου 30 του Ν.703/1977, το οποίο αναφέρεται στα «Υπεύθυνα φυσικά πρόσωπα» και την περίπτωση της παράβασης υποχρεώσεων οι οποίες έχουν επιβληθεί σε επιχείρηση σύμφωνα με το άρθρο 5.

Το **άρθρο 24** τροποποιεί το άρθρο 33α του Ν.703/77 που αναφέρεται στην «κωδικοποίηση διατάξεων» και επιτρέπει

την μεταβολή της σειράς, τη διαγραφή, τη σύμπτυξη ή τη διεύρυνση του αριθμού των άρθρων, καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλη αλλαγή η οποία δεν αλλοιώνει την έννοια του Νόμου.

Το **άρθρο 25** προσθέτει ένα νέο άρθρο (35α) που αφορά στην «αναπροσαρμογή προστίμων και χρηματικών ποινών» με κοινή Υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Δικαιοσύνης.

Τέλος, το **άρθρο 26** περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις και το **άρθρο 27** τις διατάξεις που καταργούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Το Σχέδιο Νόμου αναμορφώνει το Νόμο 703/1977 που αφορά στον έλεγχο των μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού κινούμενο σε δύο βασικά κατευθύνσεις:

- α) τροποποιεί τις ουσιαστικές διατάξεις του Νόμου που αφορούν στην απαγορευόμενη από πλευράς ελεύθερου ανταγωνισμού συμπεριφορά των επιχειρήσεων και στο καθεστώς συγκεντρώσεων,
- β) ισχυροποιεί τον εποπτικό, ελεγκτικό ρόλο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως Ανεξάρτητης Αρχής, διευρύνοντας τις αρμοδιότητές της και τις έναντι αυτής υποχρεώσεις των επιχειρήσεων και ενισχύοντας σημαντικά τη στελεχιακή της υποδομή.

Η νομοθετική αυτή παρέμβαση γίνεται σε ένα τομέα όπου οι μηχανισμοί παρέμβασης της Πολιτείας σε καταστάσεις στρεβλού ή περιορισμένου ανταγωνισμού δεν έχουν λειτουργήσει αποτελεσματικά. Τέτοιες όμως καταστάσεις, όπου παρατηρούνται, έχουν δυσμενείς συνέπειες για

- α) τις υγιώς ανταγωνιζόμενες επιχειρήσεις,
- β) τις ασθενέστερες επιχειρήσεις και,
- γ) τους τελικούς αποδέκτες των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών, **τους καταναλωτές**, που στερούνται των θετικών αποτελεσμάτων που έχει η ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού.

Εν όψει των ανωτέρω, η υπό κρίση νομοθετική παρέμβαση, η οποία μεταξύ άλλων, προσαρμόζει και το εθνικό δίκαιο στις πιο πρόσφατες εξελίξεις του κοινοτικού δικαίου, αξιολογείται, κατ' αρχήν, θετικά καθώς οδηγεί στη στελεχιακή ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της.

Η Ο.Κ.Ε. θα διατυπώσει στις κατ' άρθρον παρατηρήσεις ειδικότερες κρίσεις για τα επί μέρους θέματα που θίγει το Σχ/Ν, ενώ στο παρόν κεφάλαιο θα διατυπώσει ορισμένες γενικότερου περιεχομένου παρατηρήσεις, που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τόσο κατά τη διαμόρφωση του τελικού κειμένου του Νόμου όσο και κατά τη διοικητική πρακτική που θα ακολουθηθεί από την Πολιτεία και ιδιαίτερα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού:

- α. Η επιδίωξη διασφάλισης της ελευθερίας του ανταγωνισμού και ελέγχου των μονοπωλίων και ολιγοπωλίων θα πρέπει να βρει το σωστό σημείο ισορροπίας με το στόχο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων διεθνώς, μέσα από τη δημιουργία μεγαλύτερων και ισχυρότερων επιχειρηματικών μονάδων, καθώς και με το στόχο της προσέλκυσης των επενδύσεων στη χώρα μας.
- β. Οι διατάξεις που αφορούν στον έλεγχο των συμπράξεων και των καταχρηστικών πρακτικών και οι προβλεπόμενες βαρύτατες κυρώσεις και τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί λάβει η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

σμού, πρέπει να διέπονται από τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια ώστε να δημιουργείται ασφάλεια δικαίου και διαφάνεια στην αγορά.

γ. Για να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και κυρίως αποτρεπτικά ως προς τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων οι διευρυμένες εξουσίες της Επιτροπής Ανταγωνισμού θα πρέπει:

(i) ο Πρόεδρος και τα οριζόμενα από την Πολιτεία μέλη να έχουν το μεγαλύτερο δυνατό κύρος και να συγκεντρώνουν κατά τη διαδικασία διορισμού τους διακομματική συναίνεση, όπως

συμβαίνει με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και

(ii) να δοθεί έμφαση στην άσκηση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού των ουσιαστικών της αρμοδιοτήτων και να αποφευχθεί η ανάλωσή της σε διαδικαστικά ζητήματα (υποχρεώσεις γνωστοποίησης κ.λπ.), που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις και την ίδια την Επιτροπή χωρίς αντίστοιχο ορατό όφελος για την ελευθερία του ανταγωνισμού.

Με αφετηρία αυτές τις γενικές αρχές, η Ο.Κ.Ε. προχωρεί κατωτέρω στη διατύπωση παρατηρήσεων επί των συγκεκριμένων άρθρων του Σχ/Ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 1

Με το άρθρο αυτό επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 2α για την απαγόρευση εκμετάλλευσης της σχέσης οικονομικής εξάρτησης.

Η προστασία που παρέχει το εν λόγω άρθρο μπορεί να θεωρηθεί ότι υπήρχε ήδη στο υφιστάμενο πλαίσιο, διότι προβλέπει περιπτώσεις που υπάγονται στη ρύθμιση της ΑΚ 281 περί απαγόρευσης κατάχρησης δικαιώματος ή στο άρθρο 1 του Ν. 703/77 περί απαγόρευσης συμπράξεων ή εναρμονισμένων πρακτικών που περιορίζουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό. Η ανάμειξη της Επιτροπής σε θέματα που αφορούν καθαρά συμβατικές σχέσεις και σε περιπτώσεις που δεν συντρέχουν οι άλλες προϋποθέσεις της νομοθεσίας του ανταγωνισμού (π.χ. κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά) κρίνεται ότι δε θα λειτουργήσει θετικά. Προτείνεται να απαλειφθεί η συγκεκριμένη διάταξη.

Άρθρο 2

Παρ. 1

Με τη διάταξη αυτή τροποποιείται η παράγραφος 5 του άρθρου 4 του Ν. 703/1977 που αναφέρεται στη δημιουργία κοινής επιχείρησης που έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες.

Η νέα διάταξη περιέχει κριτήρια για την εφαρμογή της από την Επιτροπή

Ανταγωνισμού και συμβάλλει σε μεγαλύτερη σαφήνεια σε ένα κρίσιμο θέμα για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και την ελευθερία του ανταγωνισμού.

Σε σχέση με το θέμα αυτό, υπενθυμίζεται η παρατήρηση της Γενικής Αξιολόγησης ως προς την ανάγκη εξισορρόπησης των επιδιωκόμενων σκοπών κάτι το οποίο θα πρέπει να χαρακτηρίζει την εφαρμογή της διάταξης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Παρ. 2

Επαναφέρει την υποχρέωση γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων στην Επιτροπή Ανταγωνισμού που ίσχυε μέχρι το 2000.

Η διάταξη αυτή μπορεί να λειτουργήσει θετικά στο να έχει η Επιτροπή Ανταγωνισμού μία πιο έγκαιρη και πλήρη εικόνα της αγοράς αλλά και να εξοικειώσει μεσαίες επιχειρήσεις με το πλαίσιο του Ν. 703/1977 για το οποίο υπάρχει σήμερα ευρεία άγνοια.

Δεδομένου όμως ότι δημιουργεί μία ακόμη γραφειοκρατικού περιεχομένου επιβάρυνση στην Επιτροπή και τις επιχειρήσεις, τα όρια για την ενεργοποίηση της διάταξης θα πρέπει να αυξηθούν ώστε να καλύπτονται οι πραγματικά σημαντικές περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, το όριο του 10% και των 15.000.000 Ευρώ θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλό.

Παράλληλα, η αναφορά σε μερίδιο αγοράς πρέπει να απαλειφθεί δεδομένου ότι καταργείται στο άρθρο 4β και η εκτίμησή του δημιουργεί δυσκολίες τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και στην Επιτροπή.

Επίσης, θα πρέπει να συνταχθεί σύντομα το σχετικό έντυπο και να είναι απλό για τις επιχειρήσεις που θα το συμπληρώσουν και εύχρηστο για την Επιτροπή που θα το αξιοποιήσει.

Τέλος, ο όρος «σε ένα σημαντικό τμήμα αυτής», αν και είναι γνωστός στη νομοθεσία και τη νομολογία του ανταγωνισμού, θα προκαλέσει αρκετά ερωτήματα στις επιχειρήσεις σε σχέση με μία διαδικασία που είναι καθαρά διαδικαστικού χαρακτήρα. Αν μη τι άλλο, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να υποβάλουν ερώτημα προς την Επιτροπή εφ' όσον αμφιβάλλουν για το πώς εξειδικεύεται ο όρος «σε ένα σημαντικό τμήμα αυτής» στην περίπτωση του δικού τους κλάδου. Επίσης, κατά την εξειδίκευση του όρου αυτού, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της και τη διοικητική διαίρεση της χώρας.

Παρ. 3

Τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 4β του Ν. 703/1977 που θεσπίζει τα όρια του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που μετέχουν σε μία συγκέντρωση, πάνω από τα οποία υπάρχει υποχρέωση γνωστοποίησης της σύναψης συμφωνίας ή της δημοσίευσης της προσφοράς ή ανταλλαγής ή της απόκτησης συμμετοχής. Αξιολογείται θετικά η κατάργηση του μεριδίου αγοράς.

Με την αλλαγή, τα όρια υπολογίζονται πλέον σε παγκόσμιο επίπεδο και όχι σε εθνικό.

Το αποτέλεσμα θα είναι η σημαντική διεύρυνση της υποχρέωσης γνωστοποίησης χωρίς να είναι πάντα εύκολο να διαπιστωθεί το πραγματικό εύρος του παγκόσμιου κύκλου εργασιών. Επίσης, δεν προκύπτει σαφώς εάν ο όρος «παγκοσμίως» θα αναφέρεται και στο δεύτερο όριο, δηλαδή στον κύκλο εργασιών των δύο επί μέρους επιχειρήσεων.

Παρ. 4

Αφορά στη διαδικασία προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων.

Από τη διατύπωση του **β' εδαφίου της 2^{ης} παραγράφου**, θα μπορούσε να προκύψει ερμηνευτικά ότι είναι δυνατή η σωρευτική εφαρμογή τόσο των διατάξεων για τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων όσο και αυτών για τις συμπράξεις. Θα πρέπει να αναδιατυπωθεί η διάταξη ώστε να αποτραπεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο που είναι αντίθετο στη φιλοσοφία του Νόμου.

Στο **β εδάφιο της 6^{ης} παραγράφου** αναφέρεται ότι εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν εκδώσει εντός 90 ημερών απορριπτική απόφαση, θα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί η συγκέντρωση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το σκεπτικό αυτής της διάταξης γίνεται κατανοητό αλλά θα πρέπει να δοθεί νομοθετικά η δυνατότητα στην Επιτροπή να μπορεί, π.χ. με απόφαση του Προέδρου της) να παρατείνει την προθεσμία αυτή (π.χ. κατά τρεις ακόμη μήνες) σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρών και περίπλοκων υποθέσεων που δεν είναι δυνατόν να εξετασθούν εμπρόθεσμα.

Παρ. 12

Προβλέπεται η δυνατότητα ανάκλησης μιας θετικής για κάποια συγκέντρω-

ση απόφασης εάν η έκδοση στηρίχθηκε σε ανακριβή ή πλαστά στοιχεία ή εάν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις παραβούν κάποιον από τους όρους και τις υποχρεώσεις που συνοδεύουν την απόφαση.

Θα πρέπει να συμπληρωθεί η διάταξη κατά τρόπο που να διευκρινίζει ότι η επανεξέταση της συγκέντρωσης γίνεται υπό το πρίσμα των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά κατά την επανεξέταση της υπόθεσης (και όχι κατά το διάστημα που είχε αρχικά εξετασθεί η συγκέντρωση).

Άρθρο 3

Με τη διάταξη αυτή προστίθεται ως άρθρο 5 στο Ν. 703/1977 διάταξη που δίδει τη δυνατότητα στην Επιτροπή Ανταγωνισμού να παρεμβαίνει ρυθμιστικά σε κάποιο κλάδο της οικονομίας όπου διαπιστώνεται ότι δεν λειτουργεί αποτελεσματικά ο ανταγωνισμός και δεν επαρκεί η εφαρμογή των άρθρων 1, 2, 2α και 4επ.

Η ιδέα ότι σε κάποιες ακραίες περιπτώσεις μία Αρχή θα πρέπει να μπορεί να παρεμβαίνει ρυθμιστικά σε ένα κλάδο της οικονομίας, ιδιαίτερα εκεί όπου υπάρχουν φυσικά μονοπώλια, κρίνεται κατ' αρχήν ορθή.

Η διεθνής εμπειρία, όμως, καταδεικνύει ότι η καλύτερη ρύθμιση γίνεται με κλαδικές ρυθμιστικές αρχές που έχουν την ειδική τεχνογνωσία και στελέχωση για να παρέμβουν αποτελεσματικά στην αγορά.

Παράλληλα, η συγκεκριμένη διάταξη περιέχει ορισμένους ασαφείς όρους που εμπεριέχουν κινδύνους: έτσι, θα πρέπει να διευκρινισθεί η έννοια της κοστοστροφείας καθώς και το περιεχόμενο της αρχής της διαφάνειας στο πλαίσιο του αντα-

γωνισμού, ενώ τα μέτρα θα πρέπει να απαριθμούνται περιοριστικά και όχι ενδεικτικά.

Άρθρο 4

Παρ. 1

Η διάταξη προβλέπει τη σύνθεση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Θα πρέπει να μετέχουν στην Επιτροπή και εκπρόσωποι μεγάλων κοινωνικών ομάδων στις οποίες αφορά η λειτουργία της: καταναλωτές, εργαζόμενοι και αγρότες.

Παράλληλα, η γενικά αναγνωρισμένη αυτονομία των κοινωνικά εταίρων θα πρέπει να διασφαλισθεί και στη συγκεκριμένη διάταξη. Γι αυτό θα πρέπει να απαλειφθεί η διάταξη με την οποία οι κοινωνικοί εταίροι και η Ο.Κ.Ε. προτείνουν τρία πρόσωπα, το καθένα εκ των οποίων επιλέγει ο Υπουργός. Όπως έχει καθιερωθεί και στη μέχρι σήμερα πρακτική, ο κάθε εταίρος θα πρέπει να προτείνει ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος και η πρόταση αυτή θα πρέπει να είναι δεσμευτική.

Παρ. 2

1. Η διάταξη προβλέπει ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού επιλέγεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και τα μέλη από τον Υπουργό Ανάπτυξης. Για τον Πρόεδρο διεξάγεται ακρόαση από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Με τη νέα νομοθεσία, και ιδιαίτερα με το άρθρο 3, διευρύνονται οι εξουσίες της Επιτροπής με συνέπεια η αποτελεσματική άσκησή τους να απαιτεί όχι μόνο ικανά στελέχη, αλλά και ευρύτερη πολιτική τους αποδοχή. Προτείνεται να εφαρμοσθεί για την επιλογή του Προέδρου η διαδικασία που προβλέπεται από το Σύνταγμα για άλλες

Ανεξάρτητες Αρχές, δηλαδή η επιλογή του να γίνεται από το Προεδρείο της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία.

2. Ο περιορισμός των δύο θητειών θα πρέπει να αφορά μόνο σε συνεχόμενες θητείες. Ειδικά δε, για τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων, οι οποίοι διασφαλίζουν τον κοινωνικό έλεγχο, θα πρέπει να καταργηθεί πλήρως αυτός ο περιορισμός.

Άρθρο 7

Παρ. 2

Προβλέπεται η αύξηση του προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού σε 100 άτομα και η δυνατότητα απασχόλησης μέχρι 150 υπαλλήλων. Το γεγονός αυτό είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και σε συνδυασμό με το Προεδρικό Διάταγμα που προβλέπεται να καθορίσει ειδικότερα εσωτερικά θέματα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού αναμένεται να λειτουργήσει θετικά προς την ενδυνάμωση του

εποπτικού και ελεγκτικού ρόλου της Επιτροπής.

Άρθρο 26

Μεταβατικές διατάξεις

Παρ. 5

Προβλέπεται η λήξη της θητείας της Επιτροπής με τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. του Νόμου.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η θητεία μιας Ανεξάρτητης Αρχής δεν θα πρέπει να εξαρτάται από την αλλαγή κυβερνήσεων και με το σκεπτικό αυτό αξιολογεί τη συγκεκριμένη ρύθμιση αρνητικά.

Η ανωτέρω παρατήρηση ισχύει ακόμη εντονότερα για τη λήξη της θητείας των μελών της Επιτροπής που έχουν διορισθεί από κοινωνικούς φορείς, γεγονός που αντιβαίνει στην αυτονομία των κοινωνικών φορέων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Νικόλαος Αναλυτής

Στην Ολομέλεια της 8ης Δεκεμβρίου 2004 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αναλυτής Νικόλαος

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λιόλιος Νικόλαος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Α' ΟΜΑΔΑ

Αλέτης Μιχάλης
Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.

Αντζινάς Νικόλαος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Ντουντούμης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Ασημακόπουλου Δημητρίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Γκοτσόπουλος Χρήστος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Ζαχαρέλης Σταύρος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Κουτσιβίτου Αναστασία
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.

Σκορίνης Νικόλαος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ.Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Στεφάνου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.

Τσαττήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών

Χαντζαρίδης Κωνσταντίνος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Β' ΟΜΑΔΑ

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βουλγαράκης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Μπούρχας Κωνσταντίνος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Ηλιόπουλος Ηλίας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κουτσιμπογιώργος Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Αποστολόπουλος Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Παπασπύρου Σπύρου
Προέδρου Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πεπόνης Εμμανουήλ
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πλευράκης Μιχάλης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μπάρλος Αλέξανδρος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Πολυζωγόπουλου Χρήστου
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Ε.

Τούσης Αθανάσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ' ΟΜΑΔΑ

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Καφύρας Χαράλαμπος
Μέλος Γ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
σε αναπλήρωση του
Καραμίχα Τζανέτου
Προέδρου Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Σωτηρίου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

σε αναπλήρωση του
Κομήση Απόστολου
Εκπροσώπου Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Κουκουλάκης Ζαχαρίας
Μέλος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Λίτσος Φώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Σχινάς Θεόδωρος
Εκπρόσωπος Δικηγορικού
Συλλόγου Αθηνών

Τσανικλίδης Φώτης
Εκπρόσωπος ΓΕΩ.Τ.Ε.Ε.

Τσεμπερλίδης Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (210) 9249510-2, Fax: (210) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr